

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Małgorzata Motylow

KGP.410.005.02.2022

Pan
Waldemar Buda
Minister Rozwoju i Technologii
pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/003 - Udostępnianie informacji publicznej przez jednostki administracji rządowej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rozwoju i Technologii ¹ , pl. Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa Poprzednio: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii ² (w okresie od 7 października do 11 sierpnia 2021 r.), Ministerstwo Rozwoju ³ (w okresie od 15 listopada 2019 r. do 6 października 2020 r.), Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii ⁴ (od 9 stycznia 2018 r. do 14 listopada 2019 r.).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Buda, Minister Rozwoju i Technologii od 8 kwietnia 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki, ministra właściwego do spraw gospodarki pełnili: Piotr Nowak, Minister Rozwoju i Technologii, od 26 października 2021 r. do 7 kwietnia 2022 r. Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów wykonujący obowiązki Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, od 12 sierpnia 2021 r. do 25 października 2021 r. Jarosław Gowin, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii, od 6 października 2020 r. do 11 sierpnia 2021 r. Jadwiga Emilewicz, Minister Przedsiębiorczości i Technologii, następnie Minister Rozwoju, od 9 stycznia 2018 r. do 6 października 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ul style="list-style-type: none">– zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej;– prawidłowość realizacji zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych w jednostce z dniem 19 sierpnia 2022 r. (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Jerzy Gawlak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/45/2022 z 28 kwietnia 2022 r.

¹ Dalej: Ministerstwo lub MRiT.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz. U. 1736).

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju (Dz. U. poz. 2291).

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii (Dz. U. poz. 102).

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Minister Rozwoju i Technologii zapewnił warunki prawne i organizacyjne umożliwiające realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej. W regulaminach organizacyjnych obowiązujących w Ministerstwie w okresie objętym kontrolą przyjęto zasady udostępniania informacji publicznej, które były zgodne z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁷. Monitorowany był proces udostępniania informacji publicznej, zapewniono obsługę strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej⁸ oraz zapewniono warunki organizacyjne dla realizacji, innych niż obsługa BIP, zadań dotyczących udostępniania informacji publicznych. Informacje publiczne na wniosek były udostępniane terminowo i rzetelnie. Ministerstwo udostępniało informacje publiczne także poprzez wywieszenie w siedzibie.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieopublikowania na stronie internetowej BIP informacji o czterech z 42 programów realizowanych przez Ministerstwo od 2020 r., tj. informacji, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c) udip, co było działaniem nierzetelnym;
- opublikowania planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami dopiero w trakcie kontroli;
- nieopublikowania danych kontaktowych koordynatora do spraw dostępności, wbrew art. 14, ust. 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁹. Na stronie BIP podano tylko imię i nazwisko koordynatora.

– Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej

Opis stanu faktycznego

Regulaminy organizacyjne Ministerstwa Rozwoju i Technologii w okresie objętym kontrolą, przewidywały¹¹, że wszyscy dyrektorzy komórek organizacyjnych biorą udział w realizacji obowiązków wynikających z udip, w szczególności nadzorują przygotowanie informacji przeznaczonych do zamieszczenia w BIP i na stronie internetowej Ministerstwa. Biuro Komunikacji¹² było odpowiedzialne za publikację w BIP informacji przygotowanych przez pozostałe komórki organizacyjne Ministerstwa. Informacje publiczne udostępniane na wniosek, były udzielane do 15 listopada 2019 r.¹³ wyłącznie przez Biuro Ministra, a od tej daty informacji udzielały również Departamenty: Prawny, Orzecznictwa i Lokalizacji Inwestycji w granicach swojego działania. Natomiast jeżeli informacja dotyczyła zakresu działania pozostałych komórek organizacyjnych Ministerstwa, przygotowywały one

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 902, dalej: udip.

⁸ Dalej: BIP.

⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 1062

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ W okresie objętym kontrolą obowiązywały regulaminy organizacyjne wprowadzone zarządzeniami Ministra: nr 63 z dnia 19 grudnia 2018 r., nr 17 z dnia 11 czerwca 2019 r., nr 3 z dnia 21 lutego 2020 r., nr 5 z dnia 10 grudnia 2020 r., nr 51 z dnia 9 sierpnia 2021 r. i nr. 1 z dnia 19 stycznia 2022 r.

¹² Do 9 grudnia 2020 r. Departament Komunikacji.

¹³ Uwzględniając okres objęty kontrolą.

informacje, a odpowiedzi wnioskodawcom, udzielało Biuro Ministra. Dodatkowo uregulowania dotyczące realizacji zadań z zakresu udostępniania informacji publicznej były wskazane w regulaminach wewnętrznych komórek organizacyjnych. Przyjęte regulacje wewnętrzne były zgodne z udip.

W Ministerstwie nie przyjęto natomiast w sposób formalny odrębnych, szczegółowych zasad lub procedur dotyczących postępowania w procesie udostępniania informacji publicznej, w tym w BIP oraz na wniosek. Nie zostały również wprowadzone dodatkowe regulacje dotyczące udostępniania informacji publicznej w okresie epidemii COVID-19.

(akta kontroli str. 6-13, 66-326, 398, 402-404, 467)

Na stronie internetowej Ministerstwa¹⁴ poinformowano, że uzyskanie informacji publicznej jest co do zasady bezpłatne. W przypadku, gdy konieczne byłoby poniesienie dodatkowych kosztów związanych ze sposobem udostępnienia informacji lub jej przekształcenia w formę wskazaną przez wnioskodawcę, Ministerstwo może pobrać opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom, o czym powiadomi wnioskodawcę w terminie 14 dni od złożenia wniosku. Ministerstwo nie określiło wzoru wniosku o udostępnienie informacji publicznej.

(akta kontroli str. 399-401)

Z regulaminów organizacyjnych Ministerstwa, obowiązujących w okresie objętym kontrolą¹⁵ wynikało, że kadra kierownicza¹⁶ była odpowiedzialna m.in. za realizację obowiązków wynikających z udip. Stan realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej był monitorowany na bieżąco poprzez nadzór nad pracownikami¹⁷. Narzędziem wykorzystywanym w Ministerstwie do monitorowania realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej był System do Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją¹⁸. System umożliwiał bieżące śledzenie terminowości realizacji spraw, wyszukiwanie spraw w dowolnym czasie oraz generowanie raportów w formie tabelarycznej. Każdy wniosek o udostępnienie informacji publicznej był procedowany elektronicznie w Systemie EZD.

Aby zapewnić aktualność treści publikowanych w BIP, po zakończeniu każdego kwartału Biuro Komunikacji przesyłało do komórek organizacyjnych Ministerstwa pismo z prośbą o wypełnienie formularza aktualności treści. Za jego pośrednictwem każda komórka organizacyjna Ministerstwa informowała o tym, czy dane zamieszczone na stronie MRiT, pełniące również funkcję BIP, są aktualne i dostępne cyfrowo oraz czy zamieszczona w intranecie lista redaktorów jest aktualna. W przypadku nieaktualnych treści pracownik danej komórki organizacyjnej wskazywał termin, w którym planowana była ich aktualizacja. Dodatkowo Biuro Komunikacji na bieżąco monitorowało treści publikowane na stronie podmiotowej BIP w zakresie ich aktualności i poprawności językowej oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Monitoring ten odbywał się do dwóch razy w tygodniu. W okresie objętym kontrolą, według informacji Dyrektora Generalnego Ministerstwa, nie wystąpiły problemy dotyczące obsługi procesu udostępniania informacji publicznej, w tym publikacji informacji w BIP¹⁹.

(akta kontroli str. 12, 66-70, 86, 118, 151,194,241,290, 1012)

Rejestr wniosków o informację publiczną był prowadzony w systemie informatycznym EZD pod symbolem wspólnym JRWA-015. Do 15 listopada 2019 r. odpowiedzi

¹⁴ www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/uzyskaj-informacje-publiczna

¹⁵ W okresie tym dokonano sześć zmian regulaminu

¹⁶ W regulaminie organizacyjnym Ministerstwa to: dyrektorzy ich zastępcy, naczelnicy i pracownicy kierujący zespołami lub samodzielnymi stanowiskami.

¹⁷ Pismo Dyrektora Generalnej z dnia 22 lipca 2022 r. nr DKT-IV.0810.2.2022.

¹⁸ Dalej: System EZD.

¹⁹ Pismo z dnia 22 lipca 2022 r. nr DKT-IV.0810.2.2022.

na wnioski o udostępnienie informacji publicznej prowadziło wyłącznie Biuro Ministra. Dodatkowo, po utworzeniu dnia 15 listopada 2019 r. Ministerstwa Rozwoju na wnioski o udostępnienie informacji publicznej z zakresu właściwości Departamentu Orzecznictwa, Departamentu Lokalizacji Inwestycji i Departamentu Prawnego odpowiadały te Departamenty. Przyjęty sposób realizacji wniosków był związany z przejściem w listopadzie 2019 r. przez ówczesnego Ministra Rozwoju spraw objętych działem administracji rządowej budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo. Co do zasady w Ministerstwie rejestracja wniosków o udostępnienie informacji publicznej odbywała się w Systemie EZD. Niezależnie od powyższego, komórki organizacyjne, do których zadań należy udostępnianie informacji publicznej, prowadziły pomocniczo we własnym zakresie dodatkową ewidencję wpływających do nich wniosków. I tak, Biuro Ministra, Departament Orzecznictwa i Departament Lokalizacji Inwestycji prowadziły dodatkową ewidencję wniosków w postaci elektronicznej w Excelu, przy czym Departament Orzecznictwa w latach 2019-2020 prowadził ewidencję w formie papierowej, zaś Departament Lokalizacji Inwestycji w formie pliku Word. Prowadzony w latach 2019-2020 w Departamencie Orzecznictwa rejestr w postaci papierowej miał formę luźnych nieponumerowanych kart formatu A4, wpiętych do segregatora. Na kartkach tych niektóre pozycje skreślono albo korektorem „wybielono” i na tych miejscach wpisywano nową treść. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny²⁰, ewidencja w postaci plików Excel i papierowej za lata 2019-2020 służyła pracownikom departamentu do sprawniejszego, w ich opinii, odnajdywania wniosków oraz kontroli terminowości udzielania odpowiedzi. Od 2014 r. dochodziło do licznych zmian organizacyjnych, w następstwie których departament był „przenoszony” do różnych Ministerstw. Każda taka zmiana wiązała się dla departamentu z utratą danych z systemu obsługi korespondencji i spraw w toku, w związku z brakiem możliwości zmigrowania spraw prowadzonych oraz zakończonych w elektronicznych systemach zarządzania dokumentacją, używanych przez te Ministerstwa.

Rejestr prowadzony w EZD zawierał m.in.:

- kolejny numer sprawy,
- oznaczenie komórki organizacyjnej i tytuł sprawy,
- od kogo i kiedy wpłynęła,
- datę wszczęcia sprawy,
- datę ostatecznego załatwienia,
- imię i nazwisko osoby prowadzącej sprawę,
- sposób załatwienia, uwagi.

Rejestr zawierał także akta sprawy w postaci elektronicznej. W latach 2019-2022 (30 kwietnia) do Ministerstwa wpłynęło łącznie 5 112 wniosków o informacje. Najwięcej wniosków wpłynęło do Departament Orzecznictwa 3 158, Biura Ministra 1 891, a następnie do Departamentu Prawnego 36 i Departamentu Lokalizacji Inwestycji 27.

(akta kontroli str. 67, 380, 398, 467, 470-943, 1039-1040, 1533-1535, 1643-1665)

Zadania związane z udostępnianiem informacji publicznej na stronach BIP Ministerstwa²¹ wypełniał Departament Komunikacji, a od 11 grudnia 2020 r. Biuro Komunikacji. Do zadań tych należało m.in.:

- publikowanie materiałów z zakresu bezwnioskowego udostępniania informacji publicznej,

²⁰ Pismo z dnia 12 sierpnia 2022 r. nr DKT-IV.0810.2.2022 podpisane w zastępstwie przez Tomasza Dudziec – dyrektora biura.

²¹ gov.pl /rozwoj-technologie

- moderowanie i zatwierdzanie do publikacji w BIP materiałów informacyjnych przygotowanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa,
- projektowanie nowych podstron portalu internetowego Ministerstwa,
- prowadzenie prac związanych z rozwojem funkcjonalnym portalu,
- monitorowanie we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa aktualności informacji opublikowanych w BIP,
- inicjowanie i realizowanie działań mających na celu unowocześnienie sposobów przekazywania oraz zwiększenie dostępności informacji publicznej,
- koordynację systemu redaktorskiego BIP i szkolenie redaktorów z poszczególnych komórek organizacyjnych Ministerstwa.

Zgodnie z regulaminami organizacyjnymi obowiązującymi w okresie objętym kontrolą, wszyscy dyrektorzy komórek organizacyjnych Ministerstwa mieli obowiązek nadzorowania przygotowania informacji przeznaczonych do zamieszczenia w BIP, ponadto monitorowali²² aktualność informacji znajdujących się w Biuletynie oraz wyznaczali redaktorów odpowiedzialnych za treść zamieszczanych informacji. Każda komórka organizacyjna miała po kilku redaktorów²³:

- większość posiadała uprawnienia tzw. superredaktorów i wydawców przygotowujących merytorycznie informacje do zamieszczenia w BIP;
- dziewięcioro posiadało uprawnienia wydawców BIP pozwalające na samodzielne publikowanie informacji w BIP, ale tylko dotyczących zamówień publicznych.

W Biurze Komunikacji pracowały osoby z uprawnieniami administratorów, które mogły publikować w Biuletynie informacje przygotowane przez superredaktorów i wydawców oraz informacje przygotowane przez siebie, a także zarządzać uprawnieniami dostępu do BIP. W okresie objętym kontrolą administratorami w różnym czasie było pięć osób, natomiast w okresie przeprowadzania czynności kontrolnych dwie osoby pełniły rolę administratorów.

Zdaniem zastępcy dyrektora Biura Komunikacji dwie administratorki BIP zapewniały ciągłość realizacji zadań związanych z udostępnianiem informacji publicznej²⁴. Administratorki prowadziły szkolenia dla superredaktorów i wydawców, a ponadto w intranecie Ministerstwa zostały opublikowane instrukcje dotyczące zamieszczania informacji w BIP.

(akta kontroli str.6-65, 72-74, 405-466, 1506)

Wyznaczono osoby odpowiedzialne w Biurze Ministra i Departamentach: Prawnym, Lokalizacji Inwestycji i Orzecznictwa, za udzielanie odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji publicznej i osoby je zastępujące. W opisach stanowisk pracy posiadały one ten obowiązek. W latach 2019-2022 (do dnia 12 sierpnia) w Ministerstwie przeprowadzono łącznie dziewięć szkoleń dotyczących m.in.: dostępu do informacji publicznej, ochrony danych osobowych w kontekście informacji publicznej, odmowy dostępu do informacji publicznej.

(akta kontroli str. 944-1006, 1535-1536, 1558-1610)

Realizacja przez Ministerstwo obowiązków dotyczących udostępniania informacji publicznej, w okresie objętym kontrolą, nie była przedmiotem ani kontroli wewnętrznej, audytu ani kontroli zewnętrznej.

(akta kontroli str.74, 1019-1023)

²² Pismo z dnia 3.08.2021 nr BK-II.042.9.2021.

²³ Łącznie było ich 139.

²⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 28 lipca 2022 r.

Według informacji przekazanej przez Dyrektora Departamentu Kontroli i Audytu²⁵, w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły problemy dotyczące obsługi procesu udostępniania informacji publicznej. Jedynie w okresie od 9 marca do 1 kwietnia 2022 r. system redakcyjny BIP na portalu gov.pl/rozwoj-technologie nie był dostępny dla większości redaktorów departamentalnych, w związku z decyzją zespołu zarządzającego gov.pl w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów o ograniczeniu dostępności ze względów bezpieczeństwa. W związku z powyższym, Dyrektor Generalny Ministerstwa wskazał trzech redaktorów w Biurze Komunikacji, którzy mieli czasowo wyłączne prawo do logowania się na gov.pl/rozwoj-technologie²⁶. Redaktorzy BIP z departamentów zostali poinformowani, że wszystkie informacje do publikacji na stronie BIP Ministerstwa, należy wysyłać do wskazanych pracowników Biura Komunikacji, którzy będą je zamieszczali na stronie BIP. Od 1 kwietnia 2022 r. nastąpił powrót do sposobu redagowania BIP Ministerstwa sprzed stanu zagrożenia. W latach objętych kontrolą nie zwiększono w Ministerstwie zatrudnienia do obsługi spraw związanych z udostępnieniem informacji publicznej. W związku ze zwiększoną ilością składanych od roku 2020 wniosków o informację publiczną, dokonano jedynie zmian organizacyjnych i zwiększenie obowiązków niektórych pracowników. Zmiany te nie spowodowały poniesienia dodatkowych kosztów. W latach 2019-2022²⁷ nie wpłynęły do Ministerstwa uwagi ani propozycje usprawnienia prowadzenia strony BIP.

(akta kontroli str.74-75, 1013)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Ministra w skontrolowanym obszarze. W Ministerstwie zapewniono warunki prawne i organizacyjne umożliwiające realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej.

OBSZAR

2. Prawidłowość realizacji zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej

Opis stanu
faktycznego

Od grudnia 2018 r. BIP Ministerstwa znajdował się na stronie gov.pl podzakładka: gov.pl/rozwoj-technologie²⁸. Pełna obsługa tej strony w zakresie zapewnienia oprogramowania i bezawaryjnego działania była wykonywana przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów (do 7 października 2020 r. – przez Ministerstwo Cyfryzacji).²⁹

Szczegółowym badaniem NIK objęto cztery kategorie informacji publicznej, które zgodnie z przepisami udip, powinny być zamieszczone w BIP³⁰.

Na stronie BIP Ministerstwo publikowało informacje o przeprowadzanych w 2022 r. naborach kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska. Kontroli poddano informacje o naborach na 8 stanowisk. Wszystkie informacje o naborach, zgodnie z art. 8 ust. 6 udip, posiadały dane określające: podmiot udostępniający informację, tożsamość osoby odpowiadającej za treść informacji, tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz wskazanie czasu wytworzenia i udostępnienia informacji.

²⁵ Pismo nr DKT-IV.0810.2.2022 z dnia 23 maja 2022 r.

²⁶ Pełnili oni rolę administratorów.

²⁷ Do końca czerwca 2022 r.

²⁸ Pismo dyrektora Departamentu Kontroli i Audytu z dnia 23 maja 2022 r. nr DKT-IV.0810.2.2022.

²⁹ Serwery, na których znajduje się strona należą do KPRM.

³⁰ Poddane kontroli kategorie informacji: przeprowadzone w 2022 r. nabory kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska; programy dotyczące realizacji zadań publicznych przyjęte w latach 2019-2022, prowadzone w 2022 r. rejestry, ewidencje, archiwa oraz przebieg i efekty kontroli przeprowadzone w latach 2019-2022.

Ministerstwo od 2020 r. realizowało 42 programy³¹, z czego 4 nie zostały opublikowane na stronie BIP. Na stronie BIP w zakładce „programy/projekty”, opublikowano informacje o dwóch programach bez odnośników do stron informujących o innych programach. Informacje dotyczące tych dwóch programów publikowane były na oddzielnych podstronach. Jeden z tych programów dotyczył kas on-line, informacja o nim zawierała dane, zgodnie z art. 8 ust. 6 udiip, określające: podmiot udostępniający informację, tożsamość osoby odpowiadającej za treść informacji, tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz wskazanie czasu wytworzenia i udostępnienia informacji. Drugi program dotyczył walki z zatorami płatniczymi, informacja o nim zawierała tylko dane o podmiocie udostępniającym. Jak wyjaśniła Dyrektorka Generalna: 16 programów opublikowano na stronach BIP Ministerstwa, ale nie w zakładce „programy – projekty”, 17 programów nie ma na stronie, gdyż zostały zakończone przed 2022 r., 4 programy będą dopiero opublikowane, z czego 3 nie opublikowano przez błąd podczas edycji strony oraz 3 programy opublikowały podmioty zobowiązane (wiodące). Wyjaśniła także, że aktualnie prowadzona jest kwerenda strony Ministerstwa i BIP, która ma na celu m.in. ustalenie, które z programów powinny być opublikowane na stronie BIP. Ponadto Dyrektorka Generalna wyjaśniła, że Informacja o programie walki z zatorami płatniczymi, opublikowana została na stronie BIP Ministerstwa zgodnie z dostępnym szablonem informacji BIP i zawiera wszystkie informacje zgodnie z art. 8 ust. 6 udiip ale zawarte są one w linku do publikacji.³²

Na stronie BIP Ministerstwo opublikowało informacje o prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych. Kontroli poddano informacje o ośmiu rejestrach i ewidencjach. Wszystkie te informacje, zgodnie z art. 8 ust. 6 udiip, zawierały dane określające: podmiot udostępniający informację, tożsamość osoby odpowiadającej za treść informacji, tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz wskazanie czasu wytworzenia i udostępnienia informacji.

Na stronie BIP Ministerstwo opublikowało dokumentację przebiegu i efektów wszystkich kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022 oraz wystąpienia, wnioski podmiotów je przeprowadzających. Kontroli poddano 8 informacji dot. kontroli. Wszystkie te informacje, zgodnie z art. 8 ust. 6 udiip zawierały dane określające: podmiot udostępniający informację, tożsamość osoby odpowiadającej za treść informacji, tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz wskazanie czasu wytworzenia i udostępnienia informacji.

Strona BIP Ministerstwa, zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej³³ zawierała:

- znak graficzny BIP umieszczony w górnej części;
- adres redakcji strony;
- imiona i nazwiska, adresy poczty elektronicznej, osób redagujących stronę;
- instrukcję korzystania ze strony;
- menu przedmiotowe;
- moduł wyszukiwujący.

Opublikowane na stronie BIP Ministerstwa informacje nie zawierały niewyjaśnionych skrótów, z wyjątkiem powszechnie zrozumiałych. Informacje zgromadzone na tej stronie BIP były udostępniane w jakości niepozostawiającej wątpliwości, co do ich

³¹ M.in. Polska strategia kosmiczna, Przemysł 4,0, Strategia rozwoju gospodarki w obszarze technologii wodorowych, Polityka nowej szansy.

³² Pismo z dnia 18 sierpnia 2022 r. nr DKT-IV.0810.2.2022.

³³ Dz.U. Nr 10, poz. 68.

zawartości oraz nie były zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem. Opisywana strona BIP nie zawierała reklam, opublikowano na niej warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, podając, że udostępnienie następuje bezpłatnie i zastrzegając, że może być pobrana opłata w wysokości odpowiadającej kosztom przygotowania lub przekazania informacji, w sposób lub w formie wskazanej we wniosku.

Na stronie BIP Ministerstwa, na dzień 22 lipca 2022 r., opublikowano imię i nazwisko koordynatora do spraw dostępności. Natomiast wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 14 ust. 5 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami³⁴, nie opublikowano danych kontaktowych koordynatora do spraw dostępności oraz planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Jak wyjaśniła zastępca dyrektora Biura Administracyjnego, będąca jednocześnie koordynatorem do spraw dostępności w Ministerstwie, nie dopełniła obowiązku opublikowania swoich danych kontaktowych i planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ze względu na nawał innych obowiązków³⁵. W dniu 9 lipca 2022 r. ww. plan działania został opublikowany.

Opublikowany na stronie BIP Ministerstwa raport o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami³⁶ zawierał, zgodnie z art. 8 ust. 6 udiip, dane określające: podmiot udostępniający informację, tożsamość osoby odpowiadającej za treść informacji, tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz wskazanie czasu wytworzenia i udostępnienia informacji.

(akta kontroli str.71, 1025-1031, 1437-1515, 1526-1527, 1632-1643)

Na stronie BIP Ministerstwa znajdowały się³⁷ aktualne dane kontaktowe, w tym: adres i telefon, NIP, REGON oraz dane kontaktowe administratorów BIP.

(akta kontroli str.1007-1008)

Dyrektorzy departamentów i biur monitorowali strony BIP Ministerstwa poprzez m.in. nadzorowanie przygotowywania informacji do zamieszczenia oraz sprawdzania, co kwartał, aktualności zamieszczonych informacji.

(akta kontroli str.1011 – 1012)

Na stronie dane.gov.pl MRiT udostępniło³⁸ 23 zbiory danych, w których zawarto 322 dane. Szczegółowej kontroli poddano następujące zbiory danych:

- zestawienia sprawozdań o stosowanych terminach zapłaty,
- wykaz centrów badawczo – rozwojowych,
- informacje o przedsiębiorcach posiadających zezwolenia na handel hurtowy napojami alkoholowymi,
- wykaz przedsiębiorców wykreślonych z rejestru i objętych zakazem wykonywania działalności objętej wpisem do rejestru.

Zbiory danych zawierały: tytuły, słowa kluczowe, streszczenia, częstotliwość aktualizacji, daty udostępnienia, daty aktualizacji.

(akta kontroli str.1034-1038)

W okresie objętym kontrolą do Ministerstwa wpłynęło łącznie 5 112 wniosków o udostępnienie informacji publicznej, w tym w roku: 2019 – 672 wnioski, 2020 – 1770 wniosków, 2021 – 2000 wniosków i w 2022 (do 30 kwietnia) – 670 wniosków.

³⁴ Dz.U. z 2020 r., poz. 1062.

³⁵ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 22 lipca 2022 r.

³⁶ Opublikowany na formularzu opracowanym przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

³⁷ W czasie prowadzenia kontroli.

³⁸ Na dzień 1 sierpnia 2022 r.

Udostępniono informacje w przypadku 4 321 wniosków³⁹, w poszczególnych latach było to odpowiednio 439, 1550, 1 745 i 587 wniosków. Spośród wniosków, które zostały załatwione poprzez udostępnienie informacji: 4 317 dotyczyło informacji prostej, a 4 informacji przetworzonej. Wydano 15 decyzji o odmowie udostępnienia informacji⁴⁰, w latach 2019-2021 było to odpowiednio: 5, 2, 8 (w 2022 r. do końca kwietnia nie wydano decyzji). W przypadku 774 wniosków, zostały one załatwione przez wysłanie pisma do wnioskodawcy⁴¹, w poszczególnych latach⁴² było to 228, 218, 247 i 81. Jeden wniosek został wycofany przez wnioskodawcę. Na dwa wnioski z 2022 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. nie udzielono odpowiedzi, gdyż wnioski te wpłynęły 20 i 26 kwietnia 2022 r., odpowiedzi zostały udzielone w terminie – po 30 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str.380, 1057-1058, 1375-1383)

Szczegółowym badaniom poddano 17 spraw o udzielenie informacji publicznej⁴³ w odpowiedzi na wnioski złożone w latach 2020-2022⁴⁴, zakończonych udostępnieniem informacji. Na wszystkie wnioski udzielono odpowiedzi w terminie ustawowym, w formach i sposobach zgodnych z wnioskami. W przypadku pięciu wniosków udzielono odpowiedzi częściowej, gdyż na pozostałą część Ministerstwo nie posiadało informacji. We wszystkich odpowiedziach były podane nazwiska i imiona osób podpisujących z podaniem dat wysłania. W związku z udostępnieniem tych informacji nie pobrano żadnych opłat. Przykładowo, Ministerstwo udzieliło informacji w dniu 17 lutego 2021 r. na wniosek Stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska z dnia 3 lutego 2021 r. Ministerstwo udzieliło informacji na wszystkie pytania organizacji wnioskującej.

W przypadku wniosku z dnia 14 kwietnia 2022 r. nr DO-VI.015.393.2022.AM, skierowanego do Departamentu Orzecznictwa, dotyczącego pytań o ewentualne roszczenia do nieruchomości położonej w Warszawie oraz pytania o wydane decyzje w sprawie unieważnienia nacjonalizacji, na pytania o roszczenia do nieruchomości została udzielona odpowiedź, natomiast w sprawie unieważnienia nacjonalizacji w piśmie wskazano, żeby wnioskodawca zwrócił się do Departamentu Prawnego Ministerstwa. Wnioskodawca zwrócił się do Departamentu Prawnego i też otrzymał odpowiedź. Obydwie odpowiedzi były udzielone w terminach przewidzianych w udip. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny⁴⁵, pracownik Departamentu Orzecznictwa powinien wystąpić do Departamentu Prawnego z wnioskiem o przekazanie brakującej informacji i składającemu wniosek udzielić całościowej informacji w imieniu Ministerstwa.

(akta kontroli str.1066-1130, 1516-1525, 1539)

Szczegółowym badaniom poddano 13⁴⁶ postępowań dotyczących wniosków o udostępnienie informacji publicznej, w których wydano decyzje o odmowie udostępnienia. Wszystkie decyzje zawierały wszystkie elementy przewidziane w art. 16 udip, w tym: imiona, nazwiska i funkcje osób, które zajęły stanowisko w toku postępowania, w przypadku odmów ze względu na dobro podmiotów – wskazano te podmioty. Wszystkie decyzje posiadały daty wydania, nazwę organu wydającego, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcia i stosowne pouczenia, zgodnie

³⁹ Oprócz 4 przypadków były to informacje proste.

⁴⁰ W tym 7 dotyczyło informacji prostej i 8 – informacji przetworzonej.

⁴¹ Dotyczyło to: wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia; poinformowania wnioskodawcy, że wniosek nie dotyczy informacji publicznej; poinformowania wnioskodawcy, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie jest właściwe do rozpatrzenia wniosku; poinformowania wnioskodawcy, że wniosek dotyczy informacji o istniejącym prawie.

⁴² 2019 – 2022 (do 30 kwietnia).

⁴³ Próba dobrana losowo: 6 wniosków z 2020 r., 5 z 2021 r. i 5 z 2022 r. Do kontroli nie wybrano wniosków z 219 r. z uwagi na wyżej opisane zmiany organizacyjne w Ministerstwie od listopada 2019 r.

⁴⁴ Próba dobrana.

⁴⁵ Pismo z dnia 12 sierpnia 2022 r., nr DKT-IV.0810.2.2022, podpisane przez zastępującego Tomasza Dudziec.

⁴⁶ Z 15 wydanych w okresie objętym kontrolą.

z art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴⁷. W przypadku trzech decyzji Ministerstwo wystąpiło we właściwym terminie o uzupełnienie braków, które miały być uzupełnione w ciągu 7 dni. Pisma zawierały pouczenia stwierdzające, że nieusunięcie braków spowoduje pozostawienie wniosków bez rozpatrzenia. Jedna decyzja (nr DLI-VI.7615.499.2020.MT), nie została wydana w terminie ustawowym. Dyrektor Generalna⁴⁸ przyznała, że w tym przypadku termin nie został dochowany. W przypadku jednej decyzji wnioskodawca wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy – Minister utrzymał tę decyzję w mocy. Odpowiedzi na wniosek udzielono terminowo. Na dwie decyzje zostały wniesione skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (akta i odpowiedzi na skargi zostały przekazane do WSA w terminie), w jednym przypadku sprawa nie została jeszcze osądzona, a w drugim sąd wydał wyrok, w którym m.in. zobowiązał Ministra do rozpatrzenia wniosku i w dniu 27 kwietnia 2022 r. Minister wydał decyzję⁴⁹ o odmowie udzielenia informacji⁵⁰.

(akta kontroli str.1131-1363, 1537-1539)

W okresie objętym kontrolą w Ministerstwie nie wydano żadnej decyzji o umorzeniu postępowania na podstawie art. 14 udip, nie było też przypadków nieudzielenia odpowiedzi na wnioski. W jednym przypadku⁵¹ wnioskodawca wycofał wniosek, gdyż – jak sam stwierdził – nie był w stanie udowodnić, że uzyskanie przetworzonej informacji publicznej jest szczególnie istotne dla interesu publicznego.

(akta kontroli str.380, 1384 – 1390)

W okresie objętym kontrolą wpłynął do Ministerstwa jeden wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Minister jako organ odwoławczy utrzymał w mocy 12 zaskarżonych decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej wydanych przez wojewodów, a 7 decyzji uchylił w całości. Do sądu administracyjnego po decyzji Ministra jako organu odwoławczego lub organu rozpatrującego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, wniesiono 4 skargi⁵².

(akta kontroli str.1039-1053, 1528-1529)

W kontrolowanym okresie zapadło osiem wyroków⁵³ wojewódzkich sądów administracyjnych (WSA) w sprawach dotyczących wniosków o udzielenie informacji publicznej, z których sześć wydanych na korzyść Ministerstwa⁵⁴. Na niekorzyść Ministerstwa wydano dwa wyroki, jeden odnosił się do skargi na decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej, a drugi skargi na bezczynność. Dwa postępowania były w toku w WSA. Postępowania w Naczelnym Sądzie Administracyjnym w badanym okresie nie było.

(akta kontroli str.1043 – 1053)

W objętym kontrolą okresie zapadł jeden prawomocny wyrok WSA dotyczący wniosku o udzielenie informacji publicznej kierowany do Ministerstwa. Wyrok WSA w Warszawie⁵⁵ zobowiązał Ministra do rozpatrzenia wniosku skarżącego w terminie 14 dni od daty doręczenia prawomocnego wyroku. W dniu 14 kwietnia 2022 r. Ministerstwo otrzymało prawomocny wyrok. Decyzja została wydana w dniu 27 kwietnia 2022 r.

⁴⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

⁴⁸ Pismo z dnia 12 sierpnia 2022 r., nr DKT-IV.0810.2.2022 podpisane przez zastępującego Tomasza Dudziec.

⁴⁹ Nr BM-II-015.269.2021.2

⁵⁰ Jedna skarga w czasie trwania kontroli nie została rozpatrzona.

⁵¹ W okresie objętym kontrolą

⁵² W 2019 r. 1 skarga, w 2020 r. – 2 skargi i w 2021 r. 1 skarga.

⁵³ Prawomocnych.

⁵⁴ Dwie skargi dotyczyły bezczynności a 4 odmowy udzielenia informacji.

⁵⁵ Z dnia 3 listopada 2021 r. sygn. II SAB/Wa556/21.

(akta kontroli str.1131-1153)

Ministerstwo udostępniało informacje publiczne na tablicy ogłoszeń zarówno w budynku zlokalizowanym przy Placu Trzech Krzyży 3/5 jak i przy ul. Chałubińskiego 4/6 w Warszawie.

Nie było możliwe wyszukanie strony BIP Ministerstwa za pomocą modułu wyszukiwającego. Przejście na stronę BIP MSWiA było możliwe przez użycie zakładki: Ministerstwa w menu bocznym. Dopiero po użyciu wyszukiwarki z menu bocznego, otwierała się strona MRiT. Na końcu strony były podane dane kontaktowe.

(akta kontroli str.1013, 1666-1668)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na stronie internetowej BIP Ministerstwa nie opublikowano informacji o 4 z 42 programów realizowanych przez Ministerstwo od 2020 r., tj. informacji, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, co było działaniem nierzetelnym. Dyrektor Generalna wyjaśniła, że brak publikacji był spowodowany błędem podczas edycji strony.

(akta kontroli str. 1025-1031, 1437-1515, 1526-1527)

2. Do dnia 9 lipca 2022 r. Ministerstwo nie opublikowało danych kontaktowych koordynatora do spraw dostępności oraz planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, co było niezgodnie art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami został opublikowany w dniu 9 lipca 2022 r. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych na stronie BIP Ministerstwa nie umieszczono danych kontaktowych koordynatora do spraw dostępności. Koordynator do spraw dostępności wyjaśniła, że ww. plan działania opublikowała z opóźnieniem i nie opublikowała swoich danych kontaktowych ze względu na nawał innych obowiązków.

(akta kontroli str. 1025-1031, 1437-1515, 1526-1527)

3. Jedna decyzja o odmowie udostępnienia informacji publicznej spośród zbadanych 13 została wydana 73 dni po terminie określonym w art. 13 ust. 2 udip⁵⁶. Dyrektor Generalny wyjaśniła m.in., że konieczność podejmowania szeregu czynności w wielu postępowaniach dotyczących tego samego wnioskodawcy, spowodowała przekroczenie terminu wydania decyzji.

(akta kontroli str.1131-1363, 1238 – 1243, 1537-1539)

OCENA CZĄSTKOWA

Ministerstwo na bieżąco prowadziło stronę internetową, która zawierała informacje wymagane przepisami prawa z zakresu przeprowadzonych w 2022 r. naborów kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, prowadzonych zbiorów danych, prowadzonych w 2022 r. rejestrów i efektów kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022. Ministerstwo terminowo i rzetelnie udzielało informacji na wniosek. Na 13 skontrolowanych postępowań dotyczących wniosków o udostępnienie informacji publicznej, w których wydano decyzje o odmowie udostępnienia tylko jedna decyzja została wydana nieterminowo. Jako działanie nierzetelne NIK ocenia nieopublikowanie na stronie Ministerstwa informacji o 4 programach prowadzonych przez Ministerstwo. Z opóźnieniem opublikowano plan działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

⁵⁶ Decyzja nr DLI-VI.7615.499.20920.MT

III. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski pokontrolne:

1. Zapewnienie zamieszczania na stronie BIP Ministerstwa informacji oraz dokumentów w zakresie wynikającym z art. 6 ust. 1, pkt 1, lit. c udip.
2. Zamieszczenie danych kontaktowych koordynatora do spraw dostępności na stronie BIP.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 12 października 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Małgorzata Motylow

/-/

.....
podpis